REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia Brașov, piața mare nr. 30. Scrisori nefrancate nu se primesc.—Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele BIROURI de ANUNȚURI: în Viena: la N. Dukes Nachf., Rud. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 30 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe sése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 3 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din Intru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etaș. I.: Pe un an 20 cor., pe sése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 83. Brașov, Vineri 12 (25) Aprilie. 1902.

Cine a spart solidaritatea?

X.

Vědurăm cum tovărășia Slavicĭ-Brote-Lucaciŭ-Coroianu a esploatat afacerea memorandului, uneltind în contra solidarității naționale în timpul dela 1887 până în primăvara anului 1892. Acesta e primul period al șasea disei „campanii memorandiste“, de al căreia „autor intelectual“ se da fie-care din ei.

E curios, că acești urzitorĭ ai desastrelor partidului nostru din ultimul deceniu au vorbit și vorbesc consecvent numai de o „campaniă memorandistă“.

De ce tocmai „campaniă“? De când a merge cu o jalbă la capul statului însémnă a întreprinde o campaniă?

Am fi înțeles încă sĕ fie vorba de-o campaniă, décă ei aveau un plan serios, bine conceput, și erau pregătiți și decișĭ a suporta tóte consecențele pasului ce l'au întreprins cu atâta grabă, fiă ce va fi. Dér așa?

Și totușĭ acel termin belicos, folosit de tovărășia, îșĭ află în de ajuns explicarea sa, décă vom avé în vedere, că ea pune „campania“ ei față în față cu pretinsa „campaniă *fórte strașnică*“, ce ar fi purtat'o „în contra memorandiștilor“ Ales. Mocsonyi, directorul „Gazetei Transilvaniei“ ș. a. („Memoriul“ lui E. Brote pag. 141.)

Le-a trebuit așa-dér campaniă, décĭ alt-fel cum ar fi putut acești ómenĭ s'ajungă în comitetul partidului și sĕ dirigeze de acolo causa cea mare? Cum ar fi putut sĕ aibă trecere, décă nu amăgiau lumea — cea neorientată și atât de neliniștită prin suspiționarea și calomnia-rea sistematică a bărbaților noștri integri și independenți, — pretextând că ar trebui sĕ opună campaniei „fórte strașnice“, ce ar fi întêmpinat'o din partea acestora, o campaniă și mai strașnică?

Motivele adevĕrate ale purtării celor din faimósa tovărășiă „tribunistă“, le-am ilustrat, credem, destul de convingĕtor în articolii premergĕtorĭ, precum le-am fost indicat, cu reserva impusă de împrejurările de atuncĭ, în articolii noștri „La situațiune“ din primăvara anului 1892.

Timp de dece anĭ adversarii „Gazetei“ au tot bêrfit contra acesteia și contra directorului ei, fiindcă a avut curagiul și simțul de datoriă față cu causa cea mare națională de a dojeni pe cei-ce porniseră cu atâta nesocotință pe cărărĭ prăpăstióse. In schimb nicĭ unul din clevetitorĭ n'a fost în stare sĕ rĕsfrângă și sĕ rĕstórne măcar un rênd din acei articolĭ, necum sĕ aibă bunul simț de a dovedi aserțiunile și învinuirile sale veninóse, ce erau îndreptate numai și numai în contra persónei.

Acesta a fost resultatul faimósei „școle politice“, ce a întrodus'o Ioan Slavicĭ la „Tribuna“. Din momentul apariționei acestei foi n'a mai fost cu putință o discuțiune obiectivă și principiară cu ea.

In cartea sa citată E. Brote constată, că „Tribuna“ din capul locului n'a voit sĕ stea de vorbă cu nicĭ una din foile nóstre. In pasagiul, unde vorbesce de întemeiarea „Tribunei“ după-ce debutéză cu reclama falsă, că ar fi „primul diar politic dilnic la noi“ dice, că „a trebuit sĕ deschidă focul“ contra tuturor diarelor nóstre „chiar și contra „Gazetei Transilvaniei“, care din lipsă de orientare luase o posițiune ostilă „Tribunei“. („Un memoriu politic“ de E. Brote“ pag. 134).

Am vĕdut în ce a constat „posițiunea ostilă“. Ioan Slavicĭ s'a vĕdut constrins la insistența delegaților conferenței nóstre naționale dela 1887 de a retracta tot ce a scris în „Tribuna“ despre pretinsa ostilitate a fóiei nóstre și acésta retractare a trebuit sĕ o dea în scris directorului „Gazetei“ și sĕ-o publice în „Tribuna“ dela 29 Aprilie v. 1887.

In cât pentru „lipsa de orientare“ credem că ar fi de prisos a mai pierde adĭ un cuvênt, după-ce evenimentele au dovedit cu prisos cine au fost cei orientați și neorientatĭ.

Firesce că cu purtarea politică a lui Ioan Slavicĭ, „Gazeta Transilvaniei“ n'a putut sĕ fie mulțumită, dér acésta nu însémna că-i era ostilă „Tribunei“ și că, cum scrie E. Brote în cartea sa, — pe care nu scim pe ce motiv, Academia română, *sit venia verbo*, a mai și premiat'o, — „s'a mângăiat cu speranța unei apropiate încetărĭ a ei“. (Un memoriu politic pag. 134).

Momentele sulevate aicĭ am ținut a-le sublinia de douĕ-orĭ, fiindcă sunt absolut necesare pentru a pricepe cum se cade întrebarea pusă în fruntea articolilor de față.

Cei-ce din capul locului au deschis focul în fóia lor contra tuturor organelor de publicitate dela noi, fără deosebire, au putut fi pentru tóte, numai pentru solidaritatea națională nu, așa cum era ea proclamată de conferențele dela 1881 și 1884, ca principiu de apĕrare comună față cu asupritorii comunĭ.

Rĕmâne acum sĕ arătăm cum a lucrat tovărășia, ce și-a aflat, și până în diua de adĭ îșĭ află interesul capital al trebșórelor ei în divisarea forțelor partidului nostru și în slăbirea autorității, ba chiar în zădărnicirea conducerei lui; sĕ arătăm cum a lucrat dela 1892 încóce și ce resultate a avut munca ei de subminare.

Dieta ungară a sfîrșit în ședința de alaltăerĭ desbaterea budgetului ministeriului de culte și instrucțiune publică. Erĭ s'a început desbaterea budgetului ministeriului de justiție.

Cine va fi urmașul lui Horanszky? Foile ungurescĭ se ocupă mult cu întrebarea acésta. Se afirmă dintr'o parte, că însușĭ ministru-președinte Szell ar lua portofoliul comerciului, în care cas portofoliul internelor l'ar da contelui Iuliu *Andrassy*, ministru à latere. Față de scirea acésta diarele guvernamentane spun, că Coloman Szell la nicĭ o întêmplare nu va da altuia portofoliul internelor, de care el are neapĕrată necesitate.

Reinoirea triplei alianțe. Din *Roma* se anunță, că ministru italian de esterne *Prinetti* a avut alaltăerĭ o lungă conferență cu ambasadorii Austro-Ungariei și Germaniei. E generală părerea, că negocierile privitóre la tripla alianță se vor încheia dilele viitóre cu succes. — „*Popolo Romano*“, vorbind despre tripla alianță, face amintire despre raporturile, ce esistă în timpul din urmă între Italia și Francia și dice, că Italia trebue sĕ se păzéscă de orĭ-ce alianță, care s'ar îndrepta în contra Franciei, séu care i-ar atinge susceptibilitatea.

Situațiunea în Belgia s'a îndreptat. Starea de asediu s'a ridicat în Bruxella. Toțĭ mnucitorii îșĭ vor reîncepe lucrul. Sindicatul muncitorilor în manifestul lor distribuit dilele acestea spune, că învingerea conservatorilor nu este decât aparentă și că revisuirea constituțiunei se va face anul acesta. Manifestul spune încă, că socialiștii vor lupta până vor obține sufragiul universal. Mai mulțĭ deputațĭ socialiștĭ sunt convinșĭ, că sufragiul universal se va vota anul acesta.

Negocierile de pace. Mare sensație face un articol inspirat al lui „*Times*“, în care se înșiră concesiunile, ce guvernorul *Milner* din colonia Cap le-a făcut Burilor. Anglia promite, că va reedifica farmele pustiite, va reîmpatria pe prisonierii burĭ, va construi rețéua liniilor ferate, și îndată-ce va fi posibil, ea are sĕ dea Bu-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Principele Castriota.

În diarul „*Le Français*“ din Paris un domn cu numele *Henri des Houx* publică un interesant articol despre principele Castriota, descendentul lui Șcanderbeg în legătură cu turburările din Balcanĭ și special cu situația în Macednnia și Albania. Din acest articol vedem proiectele, acțiunea și ținta principelui Castriota, carĭ décă s'ar realisa, fără îndoială ar produce o schimbare radicală în starea actuală a lucrurilor din Balcanĭ. Inainte de a începe numitul articol, observăm, ca detail interesant, că principele Castriota, al cărui adevĕrat nume este Don Juan d'Aladro, a fost înainte de asta cu mai mult timp ministru din partea Spaniei la Bucurescĭ. — Etă acum ce scrie d-l Henri des Houx:

Am avut norocirea de a întêlni în momentul, când pleca din Paris, pentru a face o escursiune la Corfu, pe principele Don Juan d'Aladro-Castriota, eroul unui roman, séu póte al unei istorii, care d'abia acuma este la început.

Don Juan d'Aladro nu este necunoscut Parisienilor. De când a părăsit, tinĕr încă, cariera diplomației spaniole, unde s'a înălțat până la cele mai înalte funcțiunĭ, principele d'Aladro și-a ales Parisul ca reședință. Aicĭ îșĭ împărțise timpul între cluburĭ și între adunarea de cărțĭ rare și avea bun renume între noi ca om de spirit și învĕțat.

Inainte cu doi anĭ strigătul unei națiunĭ ajunse la urechile elegantului om de club. Acéstă națiune îi dicea lui într'o limbă necunoscută de alțĭ ómenĭ, dér pe care principele, prin tradițiune familiară, o înțelege ca pe limba maternă: „Adu-ți aminte, că te chiamă Castriota, că ai în vinele tale sângele marelui Gheorghe Castriota Șcanderbeg, că noi suferim, că te chiemăm în ajutorul nostru. Fii principele nostru!“

Spaniol de naționalitate, Parisian după crescere, don Juan d'Aladro la început rĕmase surd la acest strigăt. Era vorba sĕ părăséscă viéța dulce dela Paris și sĕ îmbrățișeze causa unui popor asuprit. Apelul Albanesilor se repeta cu zor din ce în ce mai des, ér principele rĕspunse printr'o proclamațiune cu data de 31 Ianuarie 1902 și care se termină prin următórele cuvinte:

Frați Albanesĭ!

Numele de Castriota, pe care îl păstrez și-l onorez, îmĭ impune datorii marĭ și sfinte. Acest nume rĕsumă tótă istoria gloriei albaneze; acest nume reamintesce tot-odată cincĭ secole de doliu.

Eu înțeleg, cât sunt de grele aceste datorii înaintea vóstră și înaintea lumei civilisate; însĕ cu ajutorul lui Dumnedeu și al vostru, eu îmĭ asum tótă sarcina lor.

Umil servitor al Albaniei, născut pe pământ strĕin în urma vicisitudinilor, carĭ constrînserĕ sĕ plece în exil pe regalul meu străbun, Joan Castriota, fiiul lui Gheorghe Castriota Șcanderbeg, eu nu am diua și nóptea altă pasiune, alt gând, decât scăparea vóstră. Durerile vóstre sunt ale mele, aspirațiunile vóstre sunt ale mele.

Diplomația européná sĕ nu se sparie, opera nóstra este operă de pace. Reclamațiunile nóstre nu sunt injuste: Noi nu rîvnim la binele altora; noi vrem numai sĕ avem, ceea ce au tóte popórele din lume: o patrie.

Strigătul nostru este: Domnul sĕ fie cu noi! Numele glorios al lui Șcanderbeg este drapelul nostru. Cu acest strigăt pe buze, la umbra acestui drapel, sĕ ne unim noi toțĭ, musulmani, ortodoxĭ și catolicĭ. Eu, umil servitor al patriei albanese, reclam onórea de a combate alăturea cu voi în sfintele lupte ale liberării.

O, bravilor, o, Albanesilor!

Paris, 31 Ianuarie 1902.

ss. Ioan.

Acéstă proclamație a făcut sĕ tresară tóte inimile patriotice din munții cei mai îndepărtați ai Albaniei și a reînviat speranța tuturor comitetelor albanese din Italia, Grecia, Turcia. Ea avù rĕsunet până și în garda credinciósă din jurul sultanului și care se recrutéză în parte din acești întrepidĭ și devotațĭ locuitorĭ din munțĭ.

(Va urma).

rilor și *drepturile politice* „Times“ crede, că Burii se vor mulțumi cu atât.

De altfel generalii burĭ s'au reîntors fie-care la lagĕrele lor.

„Corda Fratres“.

— Un comunicat. —

Domnule Redactor! Vĕ rugăm sĕ binevoiți a da loc informațiunilor, carĭ urméză:

După I Congres internațional al studenților ținut în Turin la 1898, Maghiarii credeau, că au motive sĕ jubileze. Oratorul lor la Turin, Paul Wollfner, a publicat atuncĭ în „Budapesti Hirlap“ (1 Dec. 1898) un articol triumfător, în care vorbia numai de învingerea Maghiarilor și de înfrîngerile Românilor. Credința în acésta învingere însĕ a fost de o scurtă durată, ceea-ce se dă de gol în congresul studenților Maghiarĭ ținut în 1900 la Debrețin. Aicĭ d-l P. Wolfner și R. Ludwigh, atuncĭ vicepresident pentru secția maghiară, se plângeau că simpatiile, ce li-s'au arătat în Italia, nu au fost adevĕrate (!), că Italienii i-au tras pe sfóră, pe când de fapt țineau cu Românii.

La dece dile după congresul din Roma diarele maghiare (între acestea „Pester Lloyd“, „Budapesti Hirlap“ „Egyetértés“, „Magyarország“, și alte diare,) publică ér rapórte triumfătóre. In fine a trecut câtva timp dela congresul din Turin. Maghiarii par a fi uitat celea de atuncĭ și nu-și aduc aminte, că se póte întêmpla încă odată, ca sĕ-și pérdă adĭ orĭ mâne credința în ilusiunile, ce și-le fac érăși. Dér nu face nimic. Repetitio est mater studiorum.

(Comunicatul alătură aicĭ mai multe dărĭ de sémă din diarele maghiare. Noi am reprodus în nr. 81 al fóiei nóstre o asemenea dare de sémă din „Alkotmany“, care este aprópe identică cu cele ce s'au publicat în celelalte diare ungurescĭ.)

Nu ne privesce, décă tinerimea și publicistica maghiară află de bine a-și servi causa și publicul cu mistificărĭ. Dér diarele maghiare sunt cetite tot-déuna și de Românĭ. — Noi la rêndul nostru avem alte considerațiunĭ pentru publicul, care urmăresce cu interes întreprinderile nóstre, tot-déuna un isvor de forțe morale și la nevoie și materiale. Étă pentru-ce ținem a reflecta la raportul publicat în diarele maghiare relativ la congresul din Roma.

Vom pune în fața informațiunilor diarelor maghiare texte din diarele din Italia, carĭ nu vor fi vĕdut lucrurile nicĭ cu ochĭ de Român, nicĭ cu ochĭ de Maghiar. Nu credem, că vre-unui Maghiar îi va trece prin minte sĕ facă diarelor italiene acusa, că ar fi parțiale în favorul Românilor și contrare Maghiarilor. Drept rĕspuns noi am sta atuncĭ gata cu întrebarea: dér în felul acesta cum vine raportul triumfător? Unde sunt simpatiile secerate?

Diarele ungurescĭ dic (cităm din „Budapesti Hirlap“): „In aceeași di au sosit delegații românĭ în numĕr de nouĕ, între carĭ abia se află vre-unul, care sĕ scie bine italienesce, orĭ cel puțin frantuzesce, și ast-fel Maghiarilor li-au fost de mare folos deja și cunoscințele lor de limbĭ“.

„Il travaso delle idee“ (nr. 9, 3, II. Roma 3 April 1902) dice însĕ, vorbind despre ședința de deschidere a congresului, în care au fost bineventatĭ óspeții:

„Il dott. Oranescu in nome della sezione rumena tiene un *bellissimo discorso in lingua francese*“...

Și în alineatul următor:

„Arpad de Göőz parla pergli ungheresi in un *curioso italiano....*“

Decĭ: de-o parte „un *discurs prea frumos*“, de altă parte „o *curiósă italienéscă*“.

„Il travaso delle idee“ (nr. 97 II Roma 7 Aprilie 1902) dice:

„Predându-l (e vorba despre drapelul-suvenir) presidentului secțiunei italiane studentul Iliescu, presidentul representanței române, pronunță în o *italienéscă splendidă* și alésă un discurs într'adevĕr splendid...*)

Mai la vale:

„Vorbi apoi studentul Vișoiu din Bucurescĭ, care rosti un discurs în franțuzesce *plin de poesie caldă* și de simpatie față de Italia...“

Și érăși mai la vale:

„Studentul român Oranescu pronunță în franțuzesce un toast însuflețit entusiastic la adresa pressei din Roma...“

Aprópe în fie-care șir, unde raportéză despre discursurile rostite de Românĭ, diarele italiane o fac adaogând epitete, carĭ formézĕ cel mai explicit protest pentru cunoscințele de limbĭ ale Românilor. Și delegații maghiarĭ cu al lor „curioso italiano“ cred óre și ei — în cele din urmă — lucrurile, pe carĭ le spun prin organele diaristicei lor?

(Va urma)

*) „Il travaso delle idee“ aduce o schiță de pe drapelul oferit de Românĭ. Clișeul este ținut în conturele celea esențiale numai. Dér și din acéstă schiță sĕ vede la întâia privire, că drapelul este de-o frumseță rară și de un gust neîntrecut.

Cuvintele gentile, în carĭ „Il travaso“ raportéză despre faptul predării drapelului ne ademenesc a-le reproduce aci, drept specimen despse felul, cum diarele italiane nu par a fi de acord nicĭ cu acea afirmare a diarelor maghiare, că „predarea drapelului român nu a fost însoțită de nicĭ o serbare mai deosebită, decât serbătoririle, de carĭ au avut parte studenții maghiarĭ“, repetăm, diarele italiane nu par a fi de acord cu acésta afirmare, de vreme-ce dedică predării drapelului rêndurĭ, ca și acele carĭ urméză:

„Il travaso delle idee“, 7 April 1902: *„Il Primo Congresso Nazionale Universitario della „Corda Fratres“.*

„....dal fondo della sala s'avanza la rappresentanza rumena che reca alla „Corda Fratres“ l'omaggio di uno stendardo.

„Il ricco e affettuoso dono vien collocato presso l'altre bandiere. Lo stendardo è in seta ricamata; da un verso reca i colori nazionali rumeni; bleu, giallo e rosso; nel campo giallo è ricamata in velluto la dedica; al rovescio i colori nazionali italiani con ricamate le parole „Corda Fratres“. L'asta è di velluto e metallo; a sommo dell'asta l'aquila romana in argento dorato pare pronta a spiccare l'audace volo nei sereni campi del vero, del buono e del bello; dall' aquila pende una ghirlanda di mughetti e candide rose primaverili...

Nell'affidarla al presidente della sezione italiana lo studente Iliescu, presidente della rappresentanza rumena, pronunzia in un italiano splendido e spigliato un veramente splendido discorso. Con amore di figli egli ed i suoi compagni mossero verso questa Roma ove vissero i loro antenati e vennero per una festa di giovanezza e di speranza. Videro ed amarono la città ch'è l'ara suprema della latinità e prima di partire vogliono lasciare, con il laboro che offrono, un pegno del loro amore all'Italia. E questo stendardo — egli finisce — questo stendardo, che ha i colori delle due nazioni latine, ha all'apice un serto di rose candide... sono i fiori che le madri e le sorelle rumene inviano reverenti alla madre comune, a Roma eterna... Un'applauso fragoroso salute le parole calde d'entusiasmo e di slancio giovanile e le grida di Viva la Rumania prorompono insistenti.

România și cestiunea ovreiască.

Sub acest titlu, *„Neue Preissische Zeitung“* (Kreuzzeitung) cu data de 19 Aprilie st. n. scrie următórele:

De-o vreme încóce, în diarele evreo-liberale suflă din nou un puternic vênt de indignare în contra României. In „Frankfurter Zeitung“, în „Berliner Tageblatt“, „Vossische Zeitung“, „Nation“, al deputatului Barth, și în alte diare de aceleași principii se vede ridicându-se o extraordinară furie în contra acestui stat (România) „nu numai pe jumĕtate, dér cu totul barbar asiatic“ — care cutéză încă sĕ facă în legislațiunea sa o deosebire între Românĭ și Ovrei și sĕ nu acorde acestora din urmă nicĭ un drept politic.

Causa luptei aprige, ce se duce prin pressă adĭ în contra României, este noua lege a meseriașilor de acolo, care, după modelul german și austriac, urmăresce țînta, ca prin aducerea din nou în viéță a breslelor, sĕ vină în sprijinul meseriașului român.

Prin fel de fel de denaturărĭ și expunerĭ sucite a stărei de lucrurĭ și a diferitelor legiferărĭ, se afirmă, că „de aci înainte meseriașii evrei din România nu mai au drepturĭ și apĕrare, spre a-și puté esercita mai departe meseriile lor, și că sunt siliți sĕ emigreze“.

Din Bucurescĭ s'a arătat însĕ, fără sĕ se observe acésta, că după spiritul clar al legei nicĭ vorbă nu póte fi de așa-ceva, că Ovreii meseriași stabiliți în țéră nu sunt împedecați în esercitarea ramurilor lor de meserie și că principiul legei, care ține sémă de cestiunea de reciprocitate, nu póte privi în nicĭ un cas, decât pe acei strĕinĭ, carĭ aparțin altor state.

Nu e vorba, prin urmare, despre acei Ovrei stabiliți în România, carĭ se numĕră printre supușii acestui stat. Afară de acésta, în proiect este espresă hotărîrea, că prin noua lege tratatele internaționale nu vor fi de loc atinse, ast-fel, că și strĕinii, fără deosebire, Ovrei séu ba, au absolut asigurată esercitarea meseriei și comerciul lor, câtă vreme statele cărora aparțin se găsesc în relațiunĭ de tratate comerciale cu România.

Cu tóte acestea, atacurile înverșunate continuă și se aduce învinuirea, că legea meseriilor nu e decât o verigă în marele lanț al „persecuției Ovreilor“ din România — persecuție, ce „se asémănă mult cu atrocitățile din Bulgaria și Armenia“.

Prin urmare, spun acele diare, a sosit timpul ca popórele civilisate ale Europei sĕ întreprindă odată o cruciadă în contra României, spre a pune capĕt acestei stărĭ de lucrurĭ. Spre acest scop cel mai nimerit mijloc este tratatul de Berlin; guvernele din Europa sĕ procedeze în comun contra României, silindu-o sĕ realiseze egala îndreptățire a Ovreilor, pe basa acelui tratat.

In tótă acéstă discuțiune, interesantă este îndrăsnéla cu care se face apel la politica marilor Puterĭ pentru interesele speciale ale Evreilor la Dunărea-de-jos, sub cuvêntul, că România s'a pus ea însăși în afară de dreptul ginților, pe care l'ar fi călcat în mod brutal; de aceea trebue sĕ i-se amintéscă deslușit și stăruitor condiția primordială, ce i-s'a pus pentru neatêrnarea sa de către semnatarii tratatului de Berlin.

Ceea-ce însemnéză însĕ România din vremea aceea până acum în politica orientală și ce a făcut ea până adĭ — acésta natural, că e desconsiderat din punctul strîmt de vedere al intereselor pur ovreescĭ, și ast-fel cei interesați, fără multă socotélă cred ei, că pot scóte România din familia popórelor europene.

E adevĕrat, că nu se va isca nicĭ o primejdie, décă unele din cabinetele marilor Puterĭ vor căuta ca prin o intervenție în afacerile din lăuntru ale României sĕ sgândăréscă și mai mult situația politică atât de încurcată în rĕsăritul Europei.

E caracteristic însĕ, mai pre sus de tóte, de ce anume se duce agitația acésta împotriva României. E lucru fórte clar, că în casul când una séu mai multe puterĭ marĭ, prin demersurĭ diplomatice, ar face sĕ devină érăși vie la ordinea dilei în România cestiunea evreiască — acésta ar stârni o estraordinară agitație în sînul țĕrei.

Ar fi vorba la urma urmei de o schimbare a constituției, făcută prin presiune din afară. Faptul acesta ar stârni tulburărĭ politice și de altă natură cu totul neprevĕdute — turburărĭ, ce nu vor fi de loc în favorul Ovreilor, carĭ nu vor îmbunătățĭ sórta acestora, ci din contră vor aprinde și mai cumplit ura de rassă.

Cine ar avé interesul, ca sĕ fie sguduit și impins astfel în cele mai aprige lupte interne *singurul stat*, care dela tratatul din Berlin urmăresce numai el dintre nouele state create o firmă politică de pace și care, în fața tuturor încurcăturilor din sud-estul Europei, din ultimele douĕ decenii, a dat dovedĭ pipăite, că el e sprijinul sigur tocmai pentru menținerea nouei stărĭ de lucrurĭ creată prin tratatul dela Berlin?

Sĕ-și amintéscă cineva de seriósele complicațiunĭ internaționale, în legătură cu lovitura de stat din Filipopol; de rĕsboiul sêrbo-bulgar; de rĕsturnarea lui Battenberg și de turburările ivite din acéstă pricină în Bulgaria, carĭ au primejduit pacea europeană; de încurcăturile marĭ din Serbia, carĭ au adus cu sine abdicarea regelui; de rĕsboiul greco-turc și de vecĭnicele tulburărĭ din peninsula balcanică, causate de necurmatele frecărĭ dintre diversele populațiunĭ.

România însĕ, sub firma conducere a regelui sĕu a dat mereu dovedĭ despre puterea influinței sale pentru menținerea liniștei și a ordinei în Orient, ea nicĭodată n'a urmărit o politică agresivă, nicĭ dată n'a umblat după cuceririĭ — ca alte state nou create în sud-estul Europei.

A strînge acum România de gât tocmai cu tratatul de Berlin pentru susținerea și apĕrarea căruia ea a contribuit atât de mult, e un ce fórte ridicol din punctul de vedere al marei politice europene, dér în același timp e și fórte semnificativ pentru vederile și maturitatea politică a acelei presse, care reclamă adĭ cu tótă seriositatea o acțiune a marilor puterĭ în contra României, în interesul Ovreilor de acolo.

Acest interes, după cum s'a spus, ar trebui sĕ fie singurul și unicul regulator al atitudinei marilor puterĭ față de România — fără sĕ se țină sémă de sguduirile inevitabile, de gravele urmărĭ, ce ar resulta pentru întréga situație a lucrurilor la Dunărea-de-Jos!

Astădĭ, România mai greu decât pe vremea tratatului de Berlin, se póte învoi la o astfel de transformare politică și socială, la o schimbare a constituției, ce ar aduce cu sine recunóscerea în massă de drepturĭ politice câtor-va sute de mii de Ovrei imigrați din Rusia și Galița.

Am amintit dilele acestea o fórte remarcabilă, deși puțin cunoscută, scrisóre a defunctului împĕrat Wilhelm I, care cu mintea estraordinar de clară judecase perfect de bine încă dela 1879 cestiunea ovreiască în România. Scrisórea acésta e făcută în urma unei convorbirĭ ce prințul Anton de Hohenzollern a avut'o cu puțin mai înainte la Mainau, cu împĕratul Wilhelm, asupra acelei cestiunĭ arzĕtóre atuncĭ la ordinea dilei.

Din scrisórea trimisă de prinț fiului sĕu, principelui Carol al României, se vede că împĕratul Wilhelm s'a esprimat categoric, că décă în timpul congresului dela Berlin n'ar fi fost silit sĕ zacă din cauza rănilor, n'ar fi lăsat de loc, ca sĕ se dea o atât de mare estensiune acestei cestiunĭ și sĕ fie sgândărită atât de multe. Principele Anton continuă apoi în scrisórea sa:

„I-am mai spus apoi (împĕratului), că procederea acésta (presiunea făcută asupra României din partea puterilor, pentru naturalisarea în masă a Ovreilor, pe basa tratatului de Berlin) — însemnă a împinge România în brațele Rusiei, și că avându-se în vedere simpatiile pentru împĕratul Alexandru, nu se prețesce afirmându-se, că prin acésta se strică întreg echilibrul în Europa rĕsăritenă! Impĕratul cumpăni tóte aceste vederĭ și le a probă“....

Vrea sĕ dică, de pe atuncĭ, așa-dér înainte de amintitele evenimente petrecute în Peninsula balcanică în cele douĕ decenii după tratatul din Berlin, împĕratul Wilhelm cu mintea lui prevĕdĕtóre își dete sémă de primejdiile serióse, ce ar puté resulta pentru întréga situație în Orient dintr'o desfășurare critică a cestiunei ovreiesci în România.

Acéstă ageră judecată a lucrurilor nu și-a perdut nicĭ adĭ nimic din însemnătatea ei practică. Din contră, sguduirea posiției României, care de atuncĭ a devenit cel mai puternic punct de sprijin al politicei de pace la Dunărea de jos, și a dat dovedĭ că este așa, ar avé urmărĭ cu mult mai grave, decum ar fi fost în trecut.

In realitate, nicĭ o mare putere n'are interesul sĕ facă din România o a doua Algerie și sĕ stîrnéscă astfel tulburărĭ neprevĕdute în Orient.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Aprilie.

Sinodul ordinar anual al Archidiecesei transilvane gr. or. române e convocat pe diua de 21 Aprilie v. (4 Maiŭ) în biserica schimbării la față din Cetatea Sibiiu. Cerculara dată în privința acésta de către I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meția nu, pórtă data de 8 (21) Aprilie.

Archiducele Francisc Ferdinand, presumptivul moștenitor de tron austro-ungar, va merge la Londra.

Congresul Ligei pentru unitatea culturală a Românilor se va întruni anul acesta în cursul lunei Maiŭ în Bucurescĭ.

Felicitărĭ aduse Regelui României. Cu ocasiunea îndoitei aniversărĭ, a nascerei și a proclamării de Domnitor a Regelui Carol, d-l Alex. *Beldiman*, ministrul României la Berlin, a primit o deputațiune a primului regiment de artilerie al gardei

adusă de locot.-colonel Von Zimmermann, care i-a presentat felicitărĭ pentru Regele Carol, șeful acelui regiment. Cu ocasiune mulțĭ membri din corpul diplomatic și din societate și-au depus cărțile la legațiunea română.

Greco-catolicii din America. Din Galiția și din părțile locuite de Rutenĭ ale Ungariei, se scie, că mulțĭ ómenĭ nevoiașĭ au emigrat în America, unde au format nouĕ comunităților bisericescĭ, ducêndu-și preoți de acasă. Mulțĭ însĕ au trecut în America la biserica ortodoxă rusésca, al cărei rit întru nimic nu se deosebesce de al lor. La acésta a contribuit faptul, că preoții ortodoxĭ fiind bine dotațĭ, nu le impuneau credincioșilor atâtea sarcinĭ, câte le impuneau cei greco-catolicĭ, dér a contribuit și atitudinea episcopilor romano-catolicĭ din America, carĭ își revendicau jurisdicțiunea asupra lor și afară de aceea pe preoții greco-catolicĭ îi șicanau, fiind-că erau căsătoriți. Diarul „Alkotmany“ aduce scirea, că preoții greco-catolicĭ din America au lansat un apel, în care se convócă o mare întrunire la Harrisburg (Pensylvania) cu scop de-a enunța, că nu recunosc jurisdicțiunea Curiei Romane și a episcopilor latinĭ și că vor sĕ constitue o biserică independentă. Apelul e semnat de 10 preoțĭ rutenĭ din Galiția, 1 preot rutean din Ungaria și unul *român* (!) din Ungaria.

„Corda Fratres“. „B. H.“ aduce diariilor române acusația, că publică rapórte tendențióse și falsificate asupra congresului din Roma. La rêndul nostru constatăm, că am publicat discursurile ministrului *Nasi* și *Baccelli*, precum și a ilustrului conte de *Gubernatis* la adresa Românilor. Aceste discursurĭ vorbesc mai elocuent, decât orĭ-ce dărĭ de sémă. Despre rolul Maghiarilor n'am amintit nicĭ cu un cuvânt, el trebue sĕ fi fost însĕ — o constatăm acuma ulterior — destul de deplorabil, deóre-ce au recurs la invective atât de nedemne la adresa delegaților românĭ și la neadevĕrurĭ, pe carĭ puteau sci înainte, ca nimenĭ nu le va crede, cum a fost d. e. afirmația, că studenții românĭ nu scieau franțuzesce și italienesce“.

Deputații evrei din parlamentul Ungariei au ajuns numĕrul de 18. Étă numele acestor „representanțĭ ai țĕrii“: *liberali:* Dr. Beck Marczell, Dr. Heltai Ferencz, Dr. Mandel Pál, Dr. Nagy Sándor, Dr. Neményi Ambrus, Dr. Neumann Armin, Rényi Mór, Sándor Pál, Weisz Berthold, Vészi Iószef și Wolfner Tivadar. In partida lui *Kossuth:* Dr. Bakonyi Samu, Barta Ödön, Dr. Reich Aladár și Dr. Visontai Soma. In fracțiunea *ugronistă:* Dr. Molnár Jenö și *democratul* Vázsonyi. Intre acești jupânĭ sunt 10 advocațĭ, 3 scriitorĭ, 4 negustorĭ și un director de bancă.

Ușurarea tesei de limba latină la maturitate. Ministrul instrucțiunei publice s. a. a dispus, ca de acuma înainte sĕ nu se mai traducă la tesa de maturitate, din limba maternă în cea latină, ci din cea latină în limba maternă. Tesa nu va puté fi mai mare de 30 rêndurĭ prosă și 25 rênduri poesie, ér pentru traducere se acordă un timp de 5 óre, va sĕ dică 5 rênduri pe óră.—Dispositia acésta este echivalentă cu un dispreț manifest față cu limba classică latinéscă și ușurarea, ce s'a adus candidaților de maturitate, va contribui fără îndoélă și mai mult la opera disolvantă, ce se petrece în caracterele tinerelor generațiunĭ.

Un vapor în flacărĭ. Se telegrafézā din New-York, că vaporul *City of Pittsburg* a luat foc pe mare, în fața cóstelor Americei de nord. Un mare numĕr de pasagerĭ au sărit în mare, spre a scăpa de flacărĭ și s'au înecat. Mai mulțĭ pasagerĭ au perit în incendiu. Victimele sunt în numĕr de 75.

O răpire sensațională. Din *Lemberg* se anunță dispariția unei domnișóre de-o rară frumseță, nepótă a ministrului polon Pientak. Fugara — se dice — s'a lăsat ademenită de tenoristul dela Opera din Lemberg, și a plecat cu el. Scirea a produs o enormă sensație în cercurile aristocratice și politice, fiind-că familia fugarei are relațiunĭ cu familiile aristocratice.

Demonstrațiunĭ în Svedia. Din Stockholm se anunță, că marĭ demonstrațiunĭ au avut loc în tótă țéra, puse la cale de socialiștĭ în favorul sufragiului universal.

Băile Eforiei din Brașov, atât cele de abur, cât și cele de vană, vor fi închise în dilele de 27, 28, 29, 30 Aprile și 1, 2 și 3 Maiŭ st. n.

Fómete între Sĕcui.

„Cei carĭ alcătuesc puternicul bastion al Maghiarilor în Ardeal: Sĕcuii noștrii *sufer de fómete teribilă*“ — așa esclamă foile ungurescĭ, dând alarma, ca guvernul sĕ le vină în ajutor, sĕ-i mângăe și sĕ-i sature pe cei flămêndĭ.

Vice-șpanul comitatului *Ciuc* spune în rapórtele sale — așa dic cel puțin șovinistele din Pesta — că populația comitatului e în mare miserie. Mijlócele de carĭ dispune comitatul nu sunt suficiente pentru a ușura miseria nenorociților.

Nu mai puțin suferă și populația din comitatul Treiscaune. Stările din acest comitat sunt atât de monstruóse, mai ales în ținutul Hilib, încât copiiĭ obligațĭ a frequenta școla, sunt dispensațĭ în massă sub titlul, că sunt *cretinĭ*. Miseria le-a nimicit organismul.

In comitatul Ciuc sate întregĭ *flămânḑesc*. Ajutórele date de guvern au sosit prea târdiu, pentru-că Sĕcuii emigréză cu grămada în România și Serbia, ca sĕ-și câștige pânea. „Ne plânge inima, că trebue sĕ mergem“ dic ei, „dér *ce sĕ facem, décă aicĭ acasă trebue sĕ murim de fóme*“.

Lui „*Kel. Ert.*“ i-se anunță din Brașov următórele:

„Anii rĕi din urmă au creat în comitatul Ciucului stărĭ triste. Miseria e generală; biata populația sĕcuéscă flămânḑesce. Nu-i mirare, décă iau lumea în cap și se duc în România, nude nădăjduesc o sórte mai bună. Miseria își culege deja victimile: autoritățile au aflat *ómeni morțĭ de tifosul de fóme*. Vicespanul comitatului a cerut grabnic ajutor dela guvern și acum se împarte printre popor cartofi și orz. Acésta însĕ nu póte fi pentru Sĕcui decât un ajutor momentan. Ar trebui remedii radicale în comitat.? Atuncĭ s'ar puté împiedeca și emigrarea. Pânea statornică ar puté-o da numai munca, de acésta trebuie sĕ se îngrijéscă guvernul.“

*

Povestea cu fómetea între Secui ni-se pare esagerată. Veștile alarmante din foile ungurescĭ au ținta de a face presiune asupra guvernului, ca sĕ „miluéscă“ pe Secui cu bunătățĭ nouĕ. Deja se anunță, că în dietă se va face *interpelație* în cestiunea acésta.

Dér óre stările din Secuime nu se găsesc și în alte părțĭ ale nefericitului Ardeal, în ținuturile locuite de nemaghiarĭ? Nu emigréză óre și de aicĭ ómenii în massă la America și în alte țĕrĭ strĕine, pentru-că nu-și mai pot tîrî de pe o di pe alta amarul și nevoile? Cine dintre cârmuitorĭ sare în ajutorul acestor nenorociți? Ridicatu-s'a vr'odată, în dietă, o voce măcar în interesul lor, cum s'a ridicat și se ridică în interesul Sĕcuilor?

Nu!

Sĕptĕmâna patimilor.

Sunetele armonice ale clopotelor dela tóte bisericile fac la o-laltă un efect înălțător, solemn și au ceva îndemnător cătră datoriile morale, cătră o viéță mai spirituală, mai meditativă. Serviciile religióse de nópte au farmecul și frumusețea lor. In spațiósele temple ale orașelor împodobite bogat cu icóne marĭ, cu sfeșnice aurite, cu făclii multe și luminóse, cu clericĭ, măreț îmbrăcațĭ, cu cântărețĭ alesĭ, cu un public tot pe atât de strălucit, ca și în umilele și sumbrele biericĭ de sat abia cu câte-va luminĭ de céră, cu preoții învestmêntațĭ modest și simplu, înaintea cărora stă ascultând o întrégă populațiune, de abia sosită dela lucrările pămêntului, carĭ au început.

Pretutindenĭ în sĕptĕmâna patimilor creștinii merg séra la priveghere. In Rusia mai ales templele gem de lume. Nu mai puțin în Grecia, în Bulgaria, Serbia. Asemenea și la noi.

Dér serviciul bisericesc, cântările acestor privigherĭ sunt duióse, pline de sentiment și de acțiune. Narând împrejurările în carĭ s'a petrecut marea dramă a Dumnedeŭ-omului, reamintind scenele dintre apostolĭ și Christos înainte de trădare, cele din timpul patimilor până la mórte, pe ripețiile judecății lui Christos, — avem ocasiunea de a audi în același timp, cum de exemplu în séra de Joi spre Vineri — întrégă doctrina creștinismului, — tótă învățătura lui Christos expusă în cele 12 evanghelii, ce se citesc la acea privighere.

Vineri spre Sâmbătă biserica slugesce prohodul séu înmormêntarea lui Christos, ca apoi Sâmbătă spre Duminecă în miedul nopței sĕ serbeze cu strălucire învierea lui Christos.

Materialul religios al acestor dile de doliu ale creștinismului, bucățile de literatură bisericéscă, ce se citesc și se cântă în sĕptĕmâna patimilor, sunt în adevĕr demne de audit din orĭ-ce punct de vedere, avênd nu numai o valóre literară și morală, dér asemenĭ artistică și istorică.

Puneți lângă însemnătatea acestei literaturĭ scrisă acum 15—16 secole, al cărei parfum de anticitate și de mister, ale cărei accente sincere, calde și pasionate, ale căror forme poetice și eloquente ating și mișcă, — puneți impresiunea ce mai produce asupră-ne un local de artă architecturală, picturală, o musică pare că eșită din deșerturile și pustiile în carĭ creștinii, abia scăpau de gónele păgânimei, și veți avé o ilusiune stranie, ciudată, în adevĕr decisivă și absorbentă, deșteptând în noi consciința nimicniciei operelor omenescĭ, deșertăciunea plăcerilor nóstre, zădărnicia sforțărilor pentru mărire gróza, de eternitate.

Și'n mijlocul sbuciumărilor nervóse ale acestei vieți dise moderne — trecerea bruscă în o altă lume, transportarea cu mintea în vremile de luptă, de martirism, de istovire a creștinilor pentru marile idei de libertate, de abnegare, de resemnare, e póte lécul cel mai simplu, dér și cel mai puternic și mai instructiv al atâtor obosiți de viéță, al atâtor isterici și neurastenicĭ, al atâtor descepționați! — „Cron“.

Unificarea calendarelor.

— Fine. —

Acésta e o eróre mare, mai cu sémă din punctul de vedere creștinesc și al canónelor bisericescĭ, căcĭ: *a)* nu acéstă di e adevĕrata aniversare a Invierei (precum nu diua de 8 Aprilie, cum sciam până acum, ci diua de 7 Aprilie e adevĕrata aniversare a M. S. Regelui); *b)* că, pe când miliónele de creștinĭ, catolicĭ și protestanți, se pregătesc sĕ serbeze Inălțarea, noi ne silim, sĕ credem, că serbăm Invierea; *c)* se calcă canónele Sinodului dela Nicea, când considerăm ca pascală, o lună plină, care nu e pascală, *d)* în fine, serbând Paștele la 27 Aprilie — adică la 37 dile după equinoxul de primă-vară! — se abate biserica ortodoxă dela „Constituțiile apostolice“, carĭ glăsuiesc ast-fel: „va trebui sĕ vĕ socotiți bine dilele sĕptĕmânei pascale, pentru-ca Dumineca Paștelui sĕ nu trécă nicĭ odată peste cele 7 dile, carĭ urméză dilei a 14-a a lunei (Nisan), séu a equinoxiului de primă-vară!

Aceste erorĭ și, ca consecință capitală, serbarea Invierei la date diferite de diferiții creștinĭ — în afară de multiplele neajunsurĭ în viéța de tóte dilele și pe carĭ le-am enumĕrat altă dată, jignesc sufletul credincioșilor, slăbesc simțimêntul religios, căcĭ și cei mai simpli se întrébă negreșit, cum de alți frați întru Domnul Christos, din țĕrĭ cu mult mai înaintate, serbéză Paștele la alte date, ba uneorĭ tocmai când el, evlaviosul creștin, se găsesce în sĕptĕmêna patimilor?!

Asemenea anomalii, dăunătóre pietății credincioșilor și prestigiului Bisericei, încep a preocupa chiar pe unii Prelați ai Bisericei de rĕsărit, dovadă intervenirea recentă a Patriarchului Ioachim III de Constantinopol, în favórea unificărei calendarului nostru cu cel gregorian.

Acéstă unificare se impune. Ea e viŭ cerută de mult, la noi. La Academie, Ion Ghica, Bacaloglu și acum douĕ dile d. dr Istrati în importanta s'a cuvêntare de întrare; la societatea de sciințe unde s'a și alcătuit un proect de lege și o expunere de motive, de cătră o comisiune eșită din sînul sĕu, în Parlament chiar unde, grație inițiativei d-lui profesor N. Cosăcescu, s'a adus și admis în mai multe secțiunĭ proiectul de lege menționat, în publicul mare prin conferințe și scrierĭ, cestiunea unificărei calendarelor a fost în deajuns expusă și discutată — mai mult chiar de cât ar fi trebuit.

E momentul sĕ ne coborîm dela teorie la îndeplinirea eĭ cât mai urgentă. Nu trebue sĕ ne mai codim și sĕ ne mai sfătuim, căcĭ nu vom ajunge la nicĭ un resultat practic, experiența ne-o dovedesce. Ce ar fi însemnat, sĕ se fi cerut sfatul poporului în aplicarea sistemului metric?! Se consultă, și trebue sĕ se consulte, numai cei competinți și cei rîvnitorĭ de progres, ér nu ignoranții și îndărĕtnicii.

Și în acéstă privință reamintesc că d. dr. Istrati, care a adus de una-di cestiunea ér la Academie, și care e de alt-fel un partisan convins al reformei, căcĭ e printre promotorii ei, ar fi făcut cu siguranță unificarea cerută, când cestiunea fu adusă în Senat, d-sa fiind ministru de culte, décă nu șovăia un moment. A șovăit însĕ, tocmai când nu trebuia sĕ-l părăséscă entusiasmul și energia, carĭ îl caracterisă; a cerut timpul sĕ se consulte cu Prelații, atuncĭ când trebuia sĕ rĕspundă — precum de una-di la Academie — prin cuvintele ilustrului Ion Ghica:

„Nesciința face pe unii sĕ crédă, că „adoptarea calendarului Gregorian ar fi o „cestiune de o ortodoxie, pe când nu „este de cât o cestiune de astronomie și „de calcul....

„Căcĭ ce póte fi mai plăcut lui Dumnedeŭ, de cât sĕ calculăm timpul după „legile după cum el a regulat mersul „corpurilor cerescĭ. Cunoscința acestor legĭ „este în atribuțiunile ómenilor de sciință, „a astronomilor, ér nu a împĕraților — a „Papilor, séu a Mitropoliților“. (Ion Ghica — Pămêntul și Omul).

N. Coculescu,
Profesor la Universitate.

Aprilie 1902.

ULTIME SCIRI.

Ploescĭ, 23 Aprilie. Tribunalul a condamnat pe falsificatorii de banconote: *Max Ressel* și *Minea Iliescu* la 7 anĭ închisóre și amendă de câte 500 lei, pe Fritz *Badjon* la 5 anĭ închisóre și 500 lei amendă, pe *Alexe Sulică*, *Cornel Lichirie* și Nicolae Nistor (absent) la câte 1 lună închisóre și toțĭ solidarĭ la despăgubirĭ cătră Banca Națională, în sumă de 5000 lei.

Sofia, 23 Aprilie. In urma sfatului dat din Petersburg, guvernul a hotărît disolvarea comitetului macedonean.

New-York, 23 Aprilie. Un cutremur de pămênt a distrus în republica Guatemala trei orașe marĭ. Sunt mii de victime omenescĭ.

Diverse.

Văpsitul ouĕlor de Pascĭ. Décă vrem sĕ avem ouĕ *roșii*, le băgăm în fierturā de lemn de Pernambuc. Ouĕ *roza* séu *purpure* vom avé, décă le vom văpsi cu cochenile mai mult séu mai puțin pulverisate. Ouĕ *brune* căpĕtăm văpsindu-le cu fierturā de cafea. Ouĕ *galbene* se văpsesc cu cójă de cépă. Ouĕ *albastre* căpătăm, décă le văpsim cu lakmus, în care am pus puțină sodă. *Violete* se văpsesc ouĕle cu fierturā de lemn vênăt. Décă în acéstă fierturā punem o lingură de oțet, atuncĭ punênd în acésta ouĕle violete vor căpĕta o colóre frumósă *lila*. In *verde* se coloréză ouĕle cu o fierturā dintr'un mănuchiŭ de verdețurĭ, séu iérbă verde. Colorile sus amintite le pregătim cu apă, lăsând ca văpséla sĕ fiérbă 5 minute. In văpséla astfel pregătită, punem ouĕle și le fierbem 6—10 minute.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge şi lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Buchete de florĭ, culese din grădina limbei române pentru copiĭ, fascicola III. de I. T. Totan, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banĭ.

Dialogul Ţiganului cu Sân-Petru la pórta raiului séu glume şi petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia ţigănés ă de Aron Boca Velchereanu 50 bani plus 5 b. porto.

Monológe de Antoniu Pop:

Nr. 1. Pe neaşteptate . . . 08 b.
Nr. 2. Pentru ce am rĕmas flăcău bĕtrân . . . . . 16 b.
Nr. 3 La anul nou . . . . 08 b.
Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut . . . . . 08 b.
Nr. 5. O peţanie . . . . . 08 b.
Tóte la olaltă 48 b. plus 10 b. porto.

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ionă A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

Pribeag, ediţia I-ă de Ioan Iosif Szeopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Infocata şi nenorocita dragoste a lui Filarot şi Antusei, o povestire fórte frumósă în versurĭ, păstrată din bătrânĭ. Preţ. 24 b pl. 3 porto.

Prosă şi versurĭ fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. porto

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b plus 5 b porto.

Imbunătăţirea stărei săteniloi de Gr. G. Pencescu, preţ, 50 b. + 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătoriilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisélă, carte pentru toţĭ întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Păcăţianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-a după Auguste Vacquerie Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudeau, E. Grenet-Dancour şi L. Ralisbonne de Nicolae Ţincu 1 cor plus 5 b. porto.

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Ionel educaţiunea unui bun copil. Carte pentru părinţĭ şi alţĭ educătorĭ. „Principele morale şi creştinescĭ“ de care trebue să se conducă părinţii în educaţiunea copiilor lor. Copiii bine crescuţĭ sunt cea mai sumpă visterie a părinţilor şi cel mai bun prinos pe altarul neamului de *V. Gr. Borgovanu* profesor de filosofie şi pedagogie. Preţul 2 cor. plus 20 b porto.

Poesii de Vasile Ranta Butiescu. Ediţiunea „Amicului Familiei“ Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-venera'ului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Preţul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Escursiunĭ pe munţii Ţerei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om“ de pe „Bucegĭ“ până dincolo de „Negoiul“. Descoperir, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţéra Făgăraşului de I. Turcu protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

Novele *de Sienkiewicz*: „Natură şi vieţă“, „Sluga veche“ şi „Ianco musicantul.“ Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

De asemenea se recomandă:

I. C. Panţu: „In plasă“. „In Baltă“. „Cale grea“. „La Codru“. „La cârciuma lui Iriplic.“ ***Schiţe din viéţa dela ţéră.*** O broşură de 112 pag. cu preţul 40 banĭ + 5 banĭ porto.

I. C. Panţu: ***„La têrg“***, povestire din viéţa unui cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică*. In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare şi scrierea acésta a d-lui profesor la gimnasiul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conţinutul séu bogat şi sistematic, prelucrat după stricta metodă ştiinţifică, ci şi prin limbagiul séu scris la înţelesul tuturor. Autorul e cunoscut şi din scrierile sale folklorice-filologice de până acum. Cartea ce anunţam acum, se póte procura de la Tipografia A. Mureşianu cu 80 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

Românii Secaleni. Causele decadenţelor economice şi mijlócele de îndreptarei Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în românesce de Afin dela Tuscia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto.

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ plus 6 banĭ porto.

„Românul în sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acésta, presentă şi multe momente de insemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiunĭ fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ. (+ 56 p.)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blaşiŭ.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perez! prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de I. *Paul.* Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu.* Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.95
Renta de coróne ung. 4%	97.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100 65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	204.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	161 75
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	120.40
Losurĭ din 1860.	153.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15 98
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	686.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	671.—
Napoleondorĭ	19 09
Mărcĭ imperiale germane	117.30
London vista	240.25
Paris vista	95 40
Rente de coróne austr. 4%	99.55
Note italiene	93 20

Sz. 1874—1902.
tikvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy „Furnica“ tak.-pénztár végrehajtatónak Kántor Ilvés György végrehajtást szenvedő ellen 246 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén fekvő a kucsulátai 68. sz tljkvben végrehajtást szenvedett, valamint Kántor Anna, Imre, Rebeka, Ilona, Mária, kiskoru Kántor Anna, Páráschiva és Chirion a Györgyé nevén álló

518	hrsz. ingatlanra	77	kor.	2726/1	hrsz. ingatlanra	100	kor.
1103/1	„ „	11	„	3310/1	„ „	39	„
1642/1, 1643/1	„	43	„	3695/1	„ „	67	„
1873/2	hrsz. „	69	„	1351	„ „	250	„

koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverest elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi május hó 14-ik napján délelött 9 órakor** Kucsulátán megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában. kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi Február hó 26-ik napján.

A. kir. járásbiróság mint tlkönvvi hatóság.

Schupiter,
kir. aljbiró.

494 1—1.

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porţii Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurĭ de mórte, aşeţământul séu de înmormêntare bogat asortat în carĭ tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât şi cele mai fine, se pot căpăta **cu preţurĭ ieftine.**

Comisiune şi **depou de sicriurĭ** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor** de **lemn,** de **metal** şi **imitaţiunĭ** de **metal** şi de **lemn** de **ştejaru.**

Depou de **cununĭ** pentru monumente şi **plantici** cu preţurile cele mai moderate.

Representanţă de monumente de **marmură,** carĕ **funebre proprii cu 2 şi cu 4 cai,** precum şi un **car funebru** vênĕt, pentru **copii,** precum şi cioclii.

Comande întregĭ se esecută **prompt şi ieftin,** iau asupră-mi şi **transporturĭ de morţĭ în strĕinătate.**

La casurĭ de mórte a se adresa la

E. Tutsek.

4—*

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
III. Tr. mixt. la óra 6·55 min. séra.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zêrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

De'a Brasov la Ciuc-Gyimes:

I Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Brasov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8 54 dim.)

Dela Zêrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.

☛ „Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.